

Kvalitetsrapport 0-6 år 2023

Barnets første leveår og kvalitet i dagtilbud

Barnets første leveår

Sundhedsplejen

- Status på initiativer igangsat med budget 2023
- Data om barnets trivsel i det første leveår
- Data om familier med behov for særlig indsats
- Data om den opsøgende indsats

Status på tidlig indsats fra budget 2023

Graviditetsbesøg

- **Beskrivelse:** Udvidelse af tilbud om graviditetsbesøg til alle førstegangsfødende og alle tvillinge- og trillingegravide, foruden de sårbare gravide, som allerede tilbydes besøg. Graviditetsbesøget skal give mulighed for at skabe en tryk start for den kommende familie, samt tilbyde tidlig hjælp og give et godt udgangspunkt, når barnet er født.
- **Status:** Graviditetstilbud er tilbudt til alle førstegangsfødende siden d. 12. april 2023

Barselsgrupper

- **Beskrivelse:** Barselsgrupper tilbydes til forældre på barsel uanset køn, på lige fod med mødregrupper.
- **Status:** Det nye tiltag kører fra d. 15. maj 2023

Udvidelse af En God Familiestart til hele byen

- **Beskrivelse:** Tilbuddet er et tidligt forebyggende tilbud til småbørnsfamilier i en sårbar og udsat position. Tilbuddet støtter forældre til at skabe en god og tryk tilknytning og stabile relationer til deres barn. Tilbuddet bliver udvidet til hele byen.
- **Status:** Opstartet. Der er igangsat en proces hen mod sommeren 2023, som skal sikre et ensartet bydækkende tilbud af En God Familiestart.

Styrket implementering af overgang mellem hjem og dagtilbud

- **Beskrivelse:** Indsatsen skal understøtte kontinuiteten i det enkelte barns læring og trivsel ved bl.a. at sikre, at viden fra sundhedsplejen følger med barnet og familien, når barn starter i dagtilbud.
- **Status:** Igangsættes i efteråret 2023

Udvidelse af det opsøgende forældresamarbejde

- **Beskrivelse:** Fortsat kvalitetssikring af det opsøgende forældresamarbejde til sårbare og udsatte familier med fokus på et stimulerende hjemmelæringsmiljø for børn udenfor dagtilbud.
- **Status:** Igangsættes i efteråret 2023

Kompetenceløft af alle sundhedsplejersker ift. tidlig tilknytning ml. barn og forældre

- **Beskrivelse:** Indsatsen skal styrke det fælles sprog i sundhedsplejen ift. at understøtte den tidlige tilknytning ml. barn og forældre og give et fagligt redskab til at løfte kvaliteten i alle sundhedsplejens besøg.
- **Status:** Opstartet, men forsinket grundet udvidet behov for markedsafdækning inden indkøb af kompetenceudviklingsforløb.

Ekstra uddannelsespladser

- **Beskrivelse:** Der er afsat midler til 10 ekstra uddannelsespladser til sundhedsplejerskestuderende, samt supervision og vejledning af studerende.
- **Status:** Der er ansat 7 ekstra studerende i år. Fra 2024 ansættes 10 ekstra studerende.

ABCD: Systematisk sårbarhedsvurdering

Kategorisering i ABCD-modellen

ABCD-modellen er et systematisk arbejdsredskab udviklet af Sundhedsplejen, der skal sikre, at alle familier sårbarhedsvurderes ved alle besøg. Vurderingen kan ændre sig ved hvert besøg i første leveår og er et udtryk for barnets og familiens vurderede sårbarhed på det pågældende tidspunkt samt behov for støtte fremadrettet.

- A. Børn i trivsel
- B. Børn i faldende trivsel eller i risiko herfor
- C. Børn i dårlig trivsel/risikobørn
- D. Børn i mistrivsel/truede børn

Årene i grafen viser det år, børnene er født. For børn født i 2021 er der således 31 pct. af børnene, der blev vurderet til C eller D i første leveår (dvs. i løbet af 2022) og 16 pct. af børnene, der blev vurderet som C eller D. ved sundhedsplejens sidste besøg i første leveår. Data for børn født i 2022 kan opgøres, når 2023 er gået.

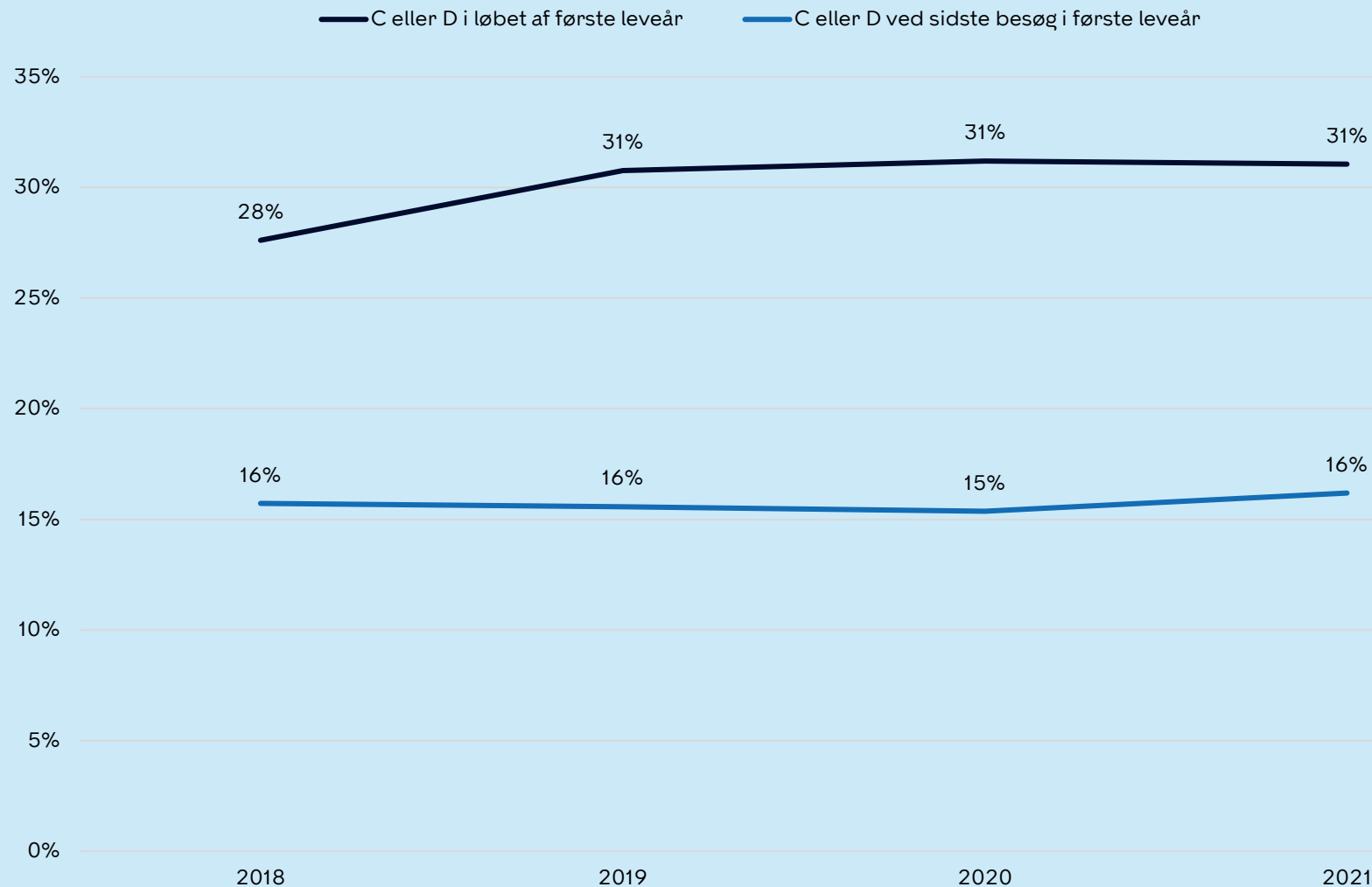
Stabil andel af børn, der vurderes C eller D i første leveår

Sundhedsplejen vurderer, at 31 % af spædbørnene på et tidspunkt i løbet af deres første leveår er i dårlig trivsel, eller i decideret mistrivsel/truede (1 % af børnene). Ved sundhedsplejens sidste besøg i første leveår, gælder det for 16 % af børnene.

Det vidner om, at trivselsudfordringerne for en del børn er forbigående og kan forbedres i løbet af første leveår, bl.a. gennem sundhedsplejens indsats, evt. i samarbejde med andre relevante fagpersoner.

Andelen af børn, der vurderes C eller D i ABCD-modellen

Årlig udvikling i andelen af børn, der vurderes C eller D i løbet af første leveår samt ved sidste besøg i første leveår

Sundhedsplejens besøg til familier med behov for særlig indsats

Stigning i graviditetsbesøg

Fra 2017 til 2022 er andelen af gravide, der har modtaget graviditetsbesøg, steget markant. Stigningen kan tilskrives en styrket model for samarbejde med regionen, samtidig med at der opleves en reel stigning i andelen af sårbare gravide.

Graviditetsbesøg tilbydes til og med 2022 til sårbare og udsatte gravide. Besøget forudsætter, at regionens fødesteder giver sundhedsplejen besked om den gravides behov. Fra 2023 vil målgruppen for graviditetsbesøg udvides med alle førstegangsfødende samt familier der venter tvillinger/trillinger.

Overgang til dagtilbud

Under indsatsen Overgang til dagtilbud er der i 2022 afholdt 191 forberedende samtaler mellem forældre og sundhedsplejerske inden opstart i dagtilbud og 98 samtaler mellem forældre, dagtilbud og sundhedsplejerske.

Indsatsen skal sikre en god overgang fra hjem til dagtilbud for 0-2-årige børn og familier i sårbare og udsatte positioner, særligt hvor barnet er C eller D ved sidste besøg i første leveår. Der er med i 2023 bevilliget midler til revidering og genimplementering af indsatsen.

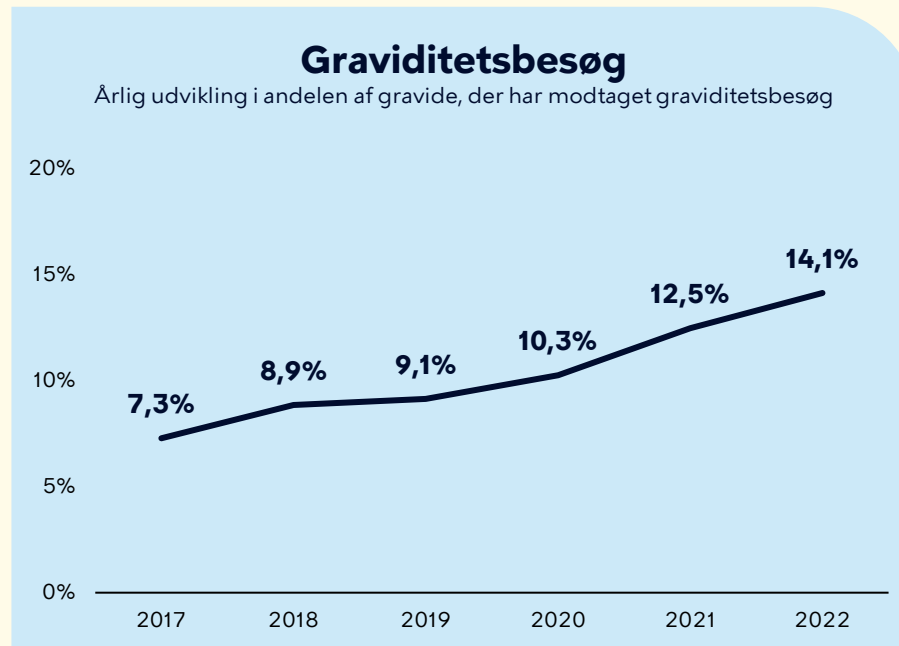
Behovsbesøg

Knap halvdelen af alle børn modtager behovsbesøg i første leveår, og ca. halvdelen af disse ligger i barnets første to levemåneder. Det varierer, hvor mange behovsbesøg det enkelte barn modtager.

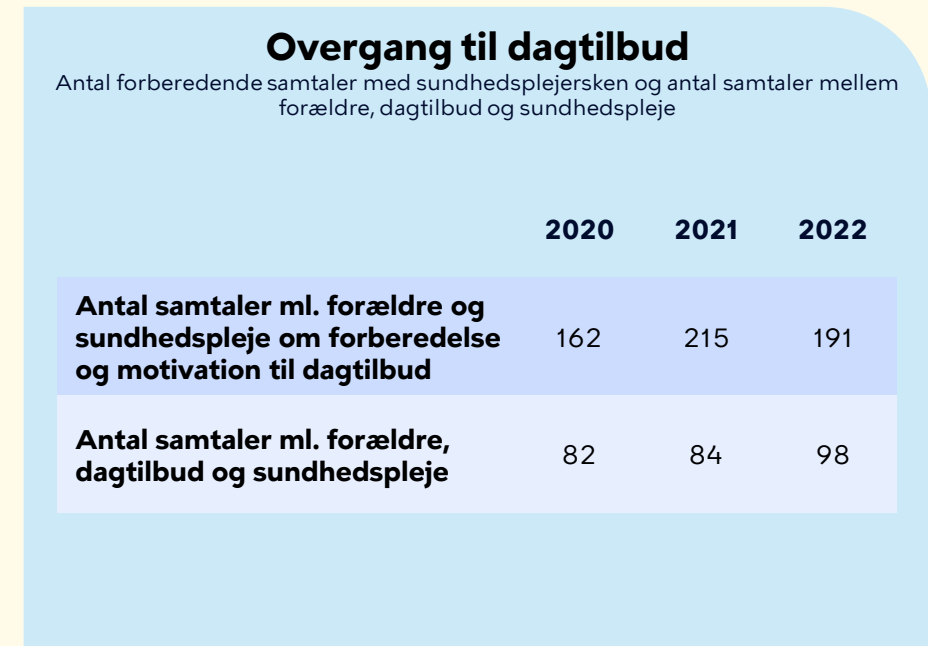
Behovsbesøg tilbydes til familier, som har behov for en ekstra kontakt med sundhedsplejen. Det kan være ved ammeudfordringer, kontrol af vækst, kontakt/samspil med barnet, motorik, søvnproblemer mm..

Fødselstallet er i 2022 faldet markant, hvilket også ses i de øvrige store byer. Udviklingen ser i 2023 ud til at stagnere.

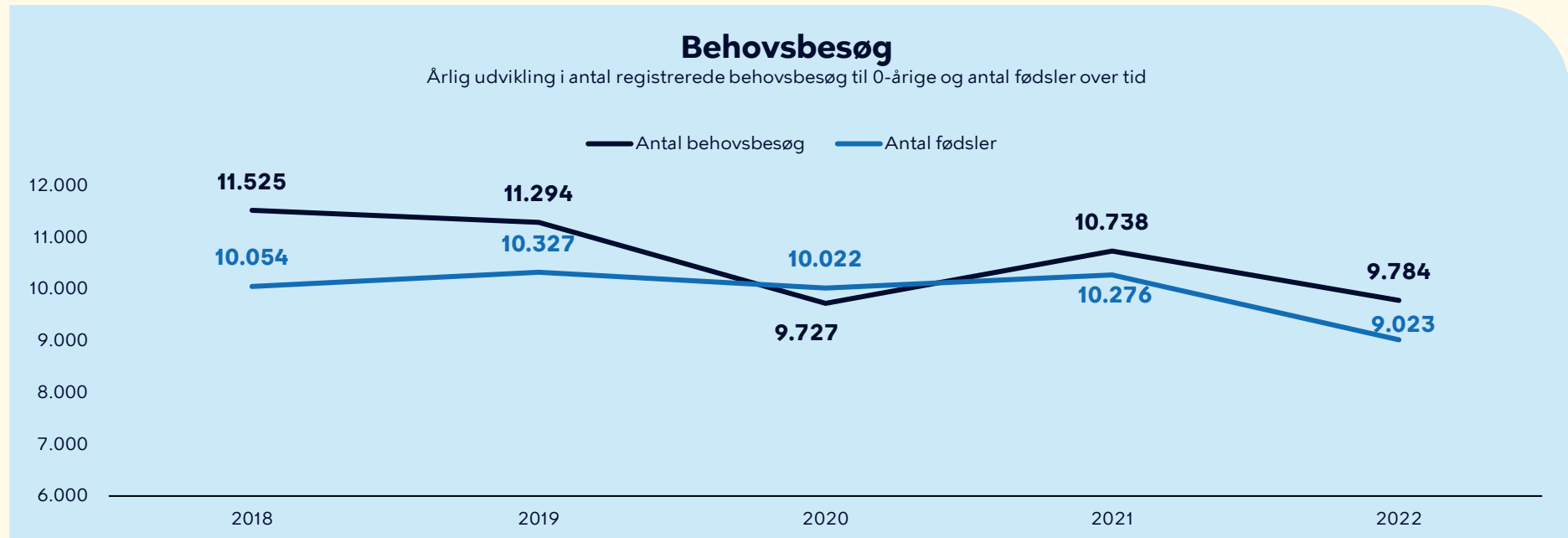
Tal fra 2019 viser, at familier der modtager over 3 behovsbesøg har en lavere ESCS-score (socioøkonomi) sammenlignet med børn, der ikke modtager behovsbesøg.

Kilde: Sundhedsplejen, Børne- og Ungdomsforvaltningen.

Kilde: Sundhedsplejen, Børne- og Ungdomsforvaltningen.

Kilde: Sundhedsplejen, Børne- og Ungdomsforvaltningen.

Sundhedsplejens besøg til familier med behov for særlig indsats

Opsøgende forældresamarbejde

Antallet af aflagte hjemmebesøg i den opsøgende indsats såvel som antallet af unikke børn, der er besøgt, er steget i 2022 efter et par år, hvor antallet pga. corona har været faldende.

En God Familiestart

1496 familier har haft et forløb i En God Familiestart og Lige Muligheder siden 2017. Heraf har 1195 registreret afsluttet forløb. Omkring en fjerdedel af de afsluttede forløb, er afbrudt af familien.

Familierne modtager i gennemsnit 6 hjemmebesøg. Halvdelen af familierne får 6 eller flere besøg.

En God Familiestart tilbydes pt. i fire områder, og fra 2023 udbredes tilbuddet til hele byen.

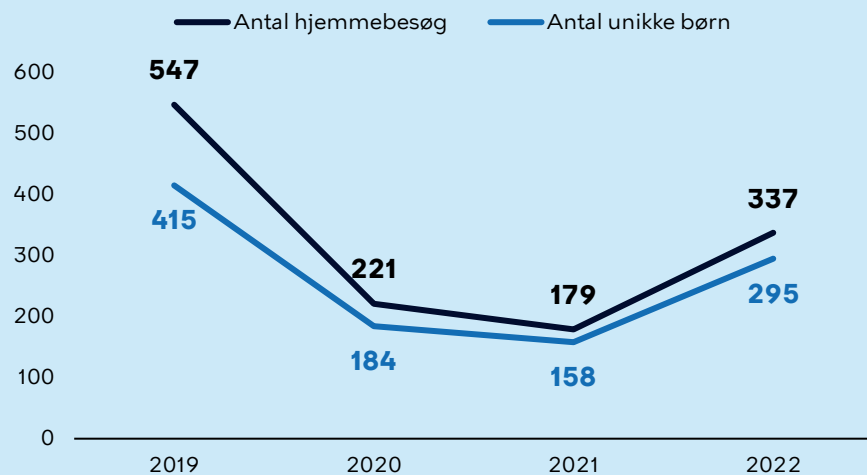
Efterfødselsreaktioner

I perioden 2019-2022 er andelen af kvinder med en efterfødselsreaktion steget markant fra 9,7 % til 11,8 %. I samme periode ses også en mindre stigning i efterfødselsreaktion blandt fædre.

Andelen med efterfødselsreaktioner er opgjort blandt mødre, der er blevet screenet. I 2022 blev 72 % af mødre screenet.

Opsøgende forældresamarbejde

Årlig udvikling

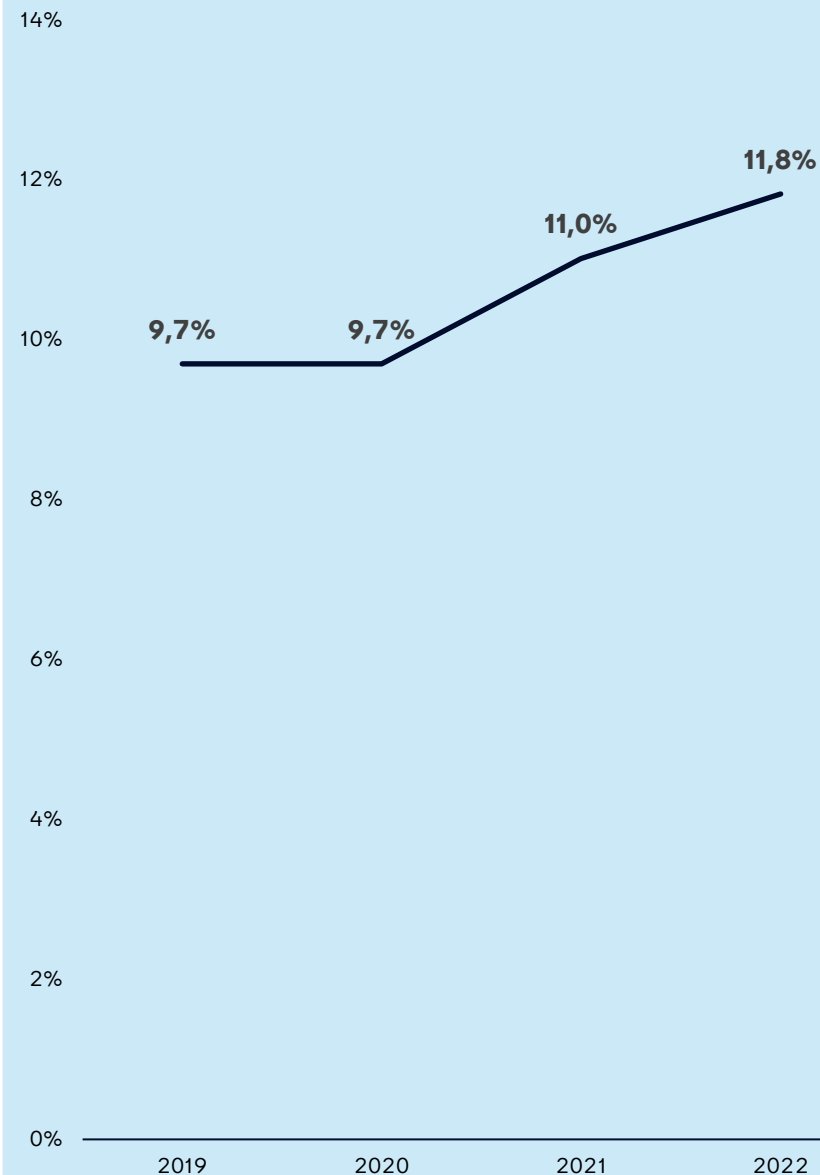
Kilde: Sundhedsplejen, Børne- og Ungdomsforvaltningen.

Siden 2017 har
1496 familier
haft forløb i
En God Familiestart og
Lige Muligheder

Kilde: Sundhedsplejen, Børne- og Ungdomsforvaltningen.

Andel mødre med efterfødselsreaktion

Årlig udvikling

Kilde: Sundhedsplejen, Børne- og Ungdomsforvaltningen.

Evaluering af investeringscase Sprogindsats 0-6 år

Fra 2020 til 2023 arbejder klynger og netværk med **Investeringscase sprogindsats 0-6**, som investerer i organisering og opbygning af kapacitet og kompetencer til at styrke arbejdet med udvikling af sproglige læringsmiljøer. En del af investeringscasen er, at alle klynger/netværk skal organisere sprogarbejdet i sprognetværk for at sikre fælles fokus på sproglige læringsmiljøer af høj kvalitet.

I efteråret 2022 blev der gennemført en evaluering af investeringscasen i udvalgte klynger/netværk og områdesupporten. Evalueringen viser overordnet:

Organisering af sprogindsatsen

- Stort set alle klynger og netværk er lykkedes med at organisere sig i sprognetværk, og kun meget få mangler at få organiseringen på plads.
- Organisering af roller og kompetencer i sprognetværket har været i fokus i sprognetværkenes arbejde indtil nu. Sprognetværk oplever, at organiseringen fungerer godt, når der er en god planlægning og struktur for netværksmøderne
- Der kan arbejdes mere på at tydeliggøre ansvarsfordelingen mellem rollerne i sprognetværket og dermed en robust organisering af sprogindsatsen.

Kapacitetsopbygning i klynger og netværk

- Klynger/netværk oplever at have fået stort ejerskab over sprogarbejdet gennem sprognetværket
- Der er gode erfaringer med at vidensdele og give praksisnær sparring samt at bruge sprognetværkene til at introducere nye medarbejdere til sprogindsatsen
- Der er få erfaringer med at udvikle arbejdet med data og systematisk brug af handleplaner. Det ses dog, at klynger og netværk er bevidste om værdien af at arbejde databaseret og bruge handleplaner til indsatser for børn og børnegruppe.

Inddragelse af områdesupporten

- Områdesupporten har udviklet kompetencer til at understøtte det sproglige læringsmiljø gennem kompetenceudviklingsforløb. Der er indikationer på, at der er øget opmærksomhed på at understøtte indsatser i læringsmiljøet.
- Både områdesupporten og sprognetværk oplever, at et tæt og kontinuerligt samarbejde styrker områdesupportens mulighed for at give support og understøtte arbejdet med det sproglige læringsmiljø.

Sprog vurderinger i dagtilbud

Flere sprog vurderes i dagtilbud, mens antallet af sprogligt udfordrede er stabilt

I de seneste år er antallet af børn, der sprog vurderes i dagtilbud, steget fra 8.453 børn i 2020 til 9.428 børn i 2022.

Der er pr. 5.9 2022 indmeldt ca. 17.700 3-5års børn i dagtilbud. Det betyder, at ca. halvdelen af børnene i dagtilbud sprog vurderes hvert år.

En stigning i antallet af sprog vurderede børn og et relativt stabilt antal med sproglige udfordringer tyder på, at der ikke er et stort antal børn med sproglige udfordringer, der ikke opspores i dagtilbud.

Positiv udvikling i sprog progression

Figuren til højre følger den sproglige udvikling over to år for de børn, der har sproglige udfordringer

Omkring halvdelen af børn i københavnske dagtilbud med sproglige udfordringer som 3-årige har stadig sproglige udfordringer efter to år med en særlig eller fokuseret indsats.

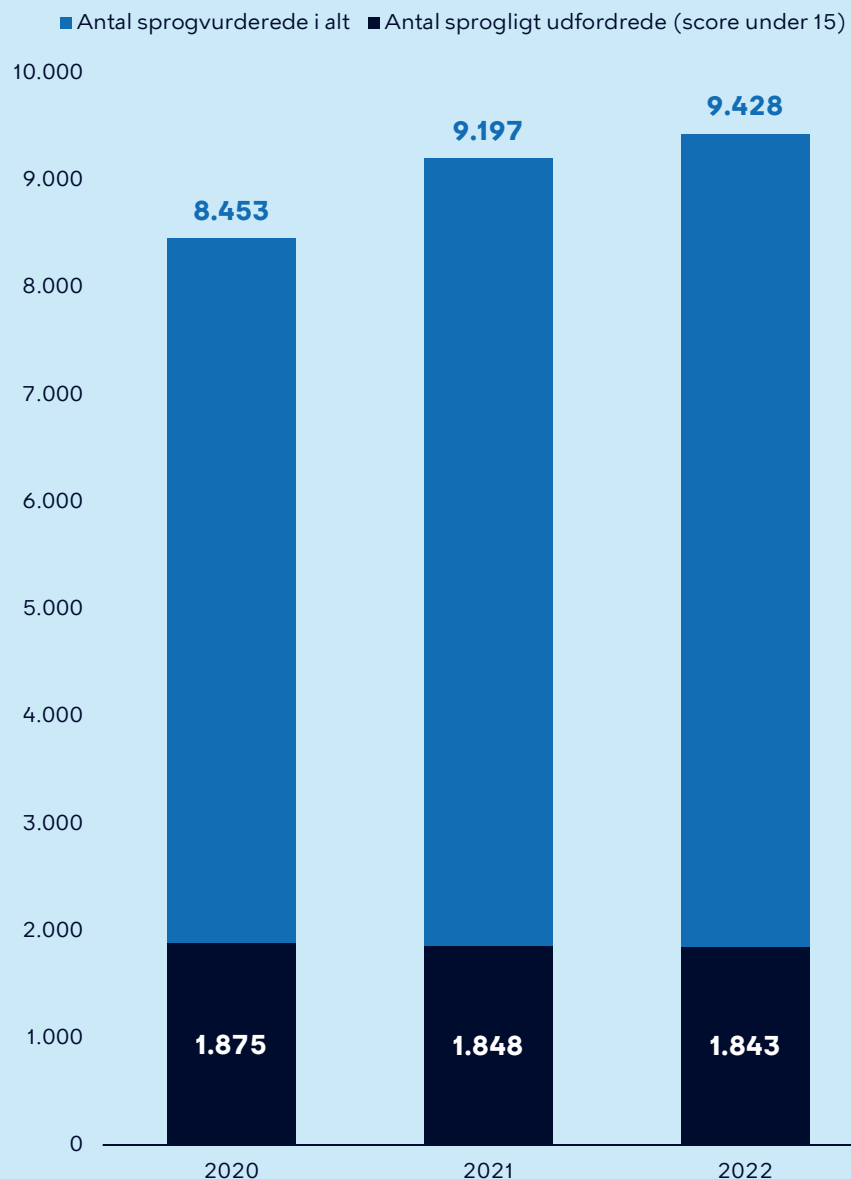
Sammenlignet med 2021 er der sket en positiv udvikling i 2022 i andelen af børn, der havde sproglige udfordrede som 3-årige, men som ikke vurderes sprogligt udfordrede som 5-årige.

Mens det i 2021 var 56 %, der stadig var sprogligt udfordrede som 5-årig, gælder det i 2022 47 %.

Blandt de børn, der som 3-årige havde en score på 15-25 point og dermed ikke blev vurderet sprogligt udfordrede, har 22 % sproglige udfordringer som 5-årig.

Sprog vurdering af tale i dagtilbud

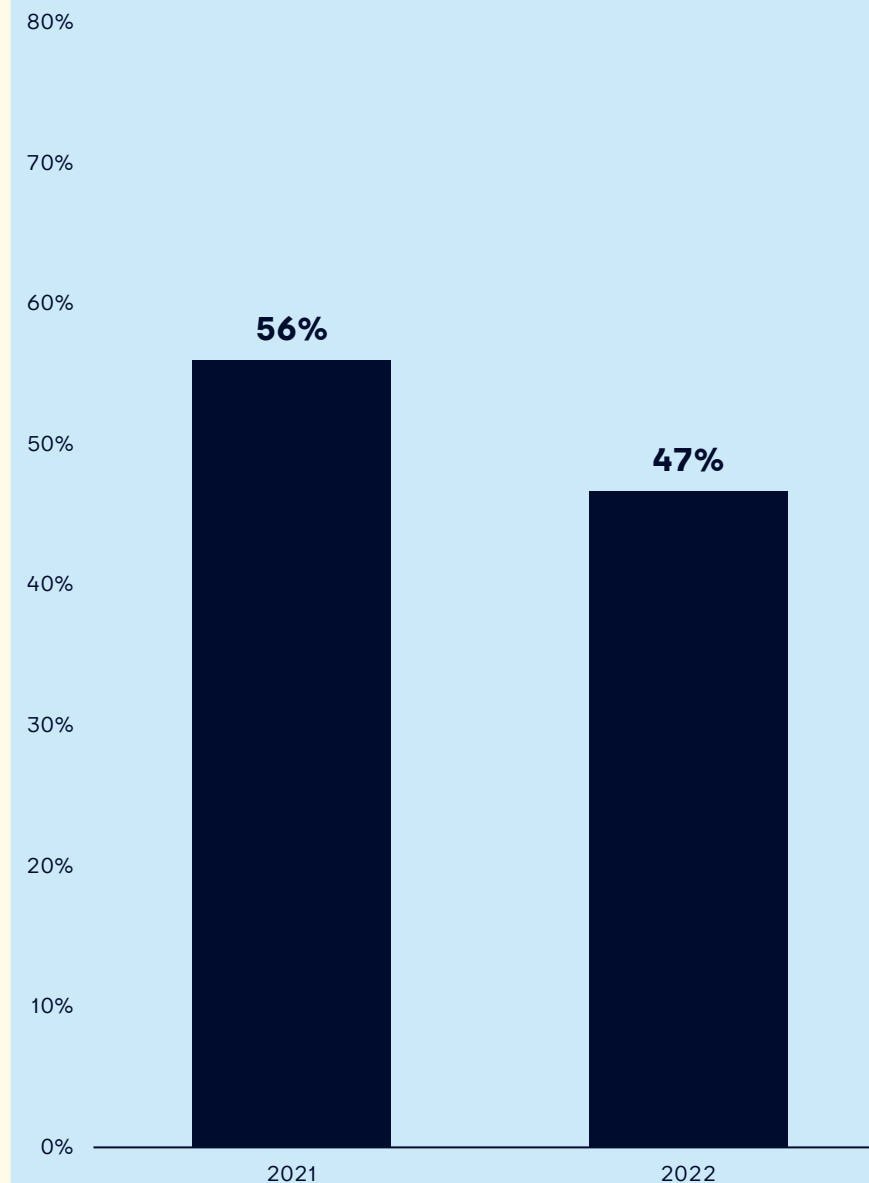
Årlig udvikling i antallet af sprog vurderede og sprogligt udfordrede

Kilde: Børne- og Ungdomsforvaltningen

Progression i sprog

Andelen af sprogligt udfordrede som 3-årige (score under 15), der stadig har sproglige udfordringer som 5-årige

Kilde: Børne- og Ungdomsforvaltningen

Sprogscreening i 0. klasse

Færre sprogligt udfordrede starter i skole

Andelen af sprogligt udfordrede børn, der starter i 0. klasse, er faldet fra 2020/21 til 2022/23.

De 12,7 %, der har sproglige vanskeligheder i før-skriftssprog i 2022/23, udgøres af 469 børn ud af i alt 3.700 screenede børn.

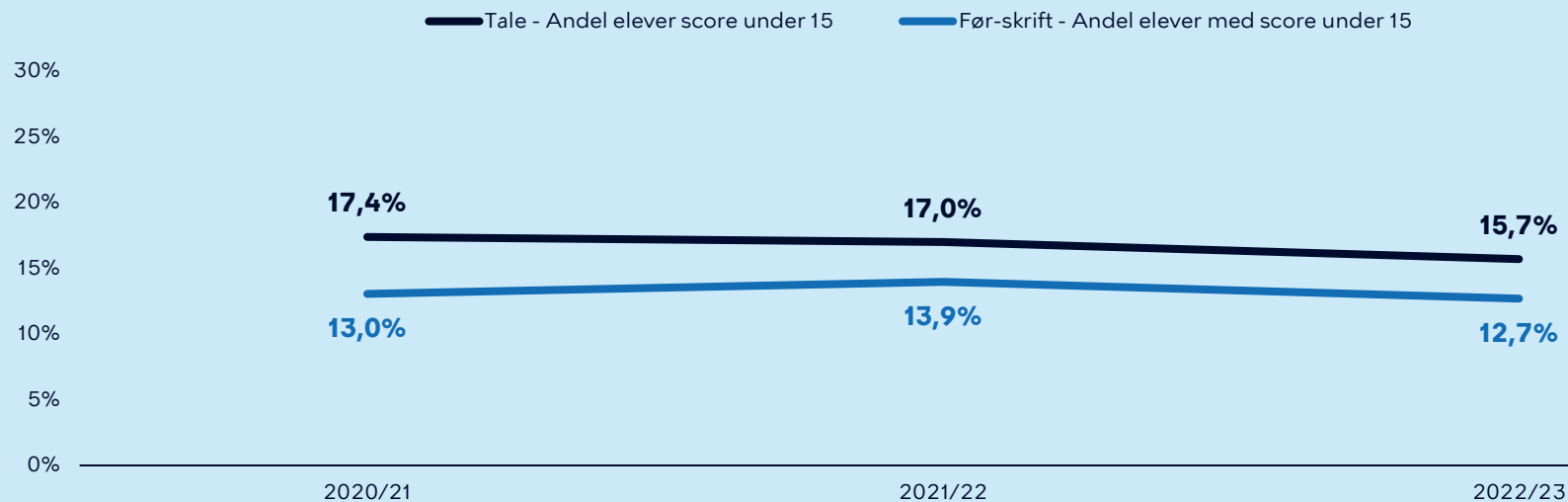
Andelen er opgjort for de børn, der har været indmeldt i et københavnsk dagtilbud året inden, de startede i 0. klasse.

Stor spredning i dagtilbud ift. andelen af børn, de sender i skole med sproglige vanskeligheder

Der er stor spredning i dagtilbud ift. hvor mange børn, de sender videre i skole med sproglige udfordringer baseret på før-skriftssprogsscore i 0. klasse.

Før-skriftssprog og tale

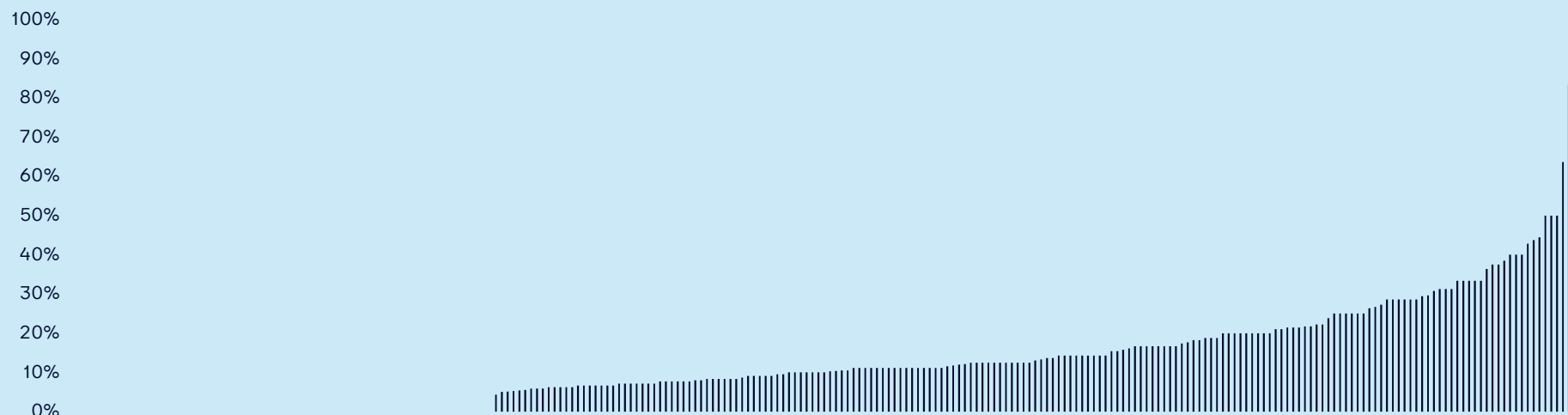
Årlig udvikling i andelen af sprogligt udfordrede (score under 15)

Kilde: Børne- og Ungdomsforvaltningen

Før-skriftssprog fordelt på dagtilbud

Andel sprogligt udfordrede (score under 15)

Kilde: Børne- og Ungdomsforvaltningen

Tidlig Opsporing og Indsats (TOPI) i dagtilbud

Det pædagogiske personale i dagtilbud gennemfører en trivselsvurdering af alle 0-6-årige børn to gange årligt for at kunne opspore børn i mistrivsel og foretage justeringer i det pædagogiske læringsmiljø. Trivselsvurderingerne skal være med til at sikre, at alle børn bliver set og hørt, og at pædagogerne får en større indsigt i børnenes behov.

Trivselsvurderingerne foretages ved hjælp af det interne, pædagogiske refleksions- og udviklingsredskab TOPI, som står for Tidlig Opsporing og Indsats.

Børnenes trivsel inddeles i tre positioner:

Trivsel: Barnet er i trivsel, udvikler sig og lærer.

Bekymring: Der er dele af barnets trivsel, der bekymrer, og derfor skal undersøges nærmere.

Stærk bekymring: Der er grund til stærk bekymring og skal igangsættes handlinger med det samme.

Obs: TOPI-data kan ikke anvendes til at vurdere institutionernes kvalitet eller til at sammenligne institutioner på tværs af byen, da det ikke er et scorings- eller screeningsredskab, men snarere en ramme for en systematisk og struktureret pædagogisk dialog om børns trivsel.

Andel vurderinger i positionen 'trivsel' er stabil

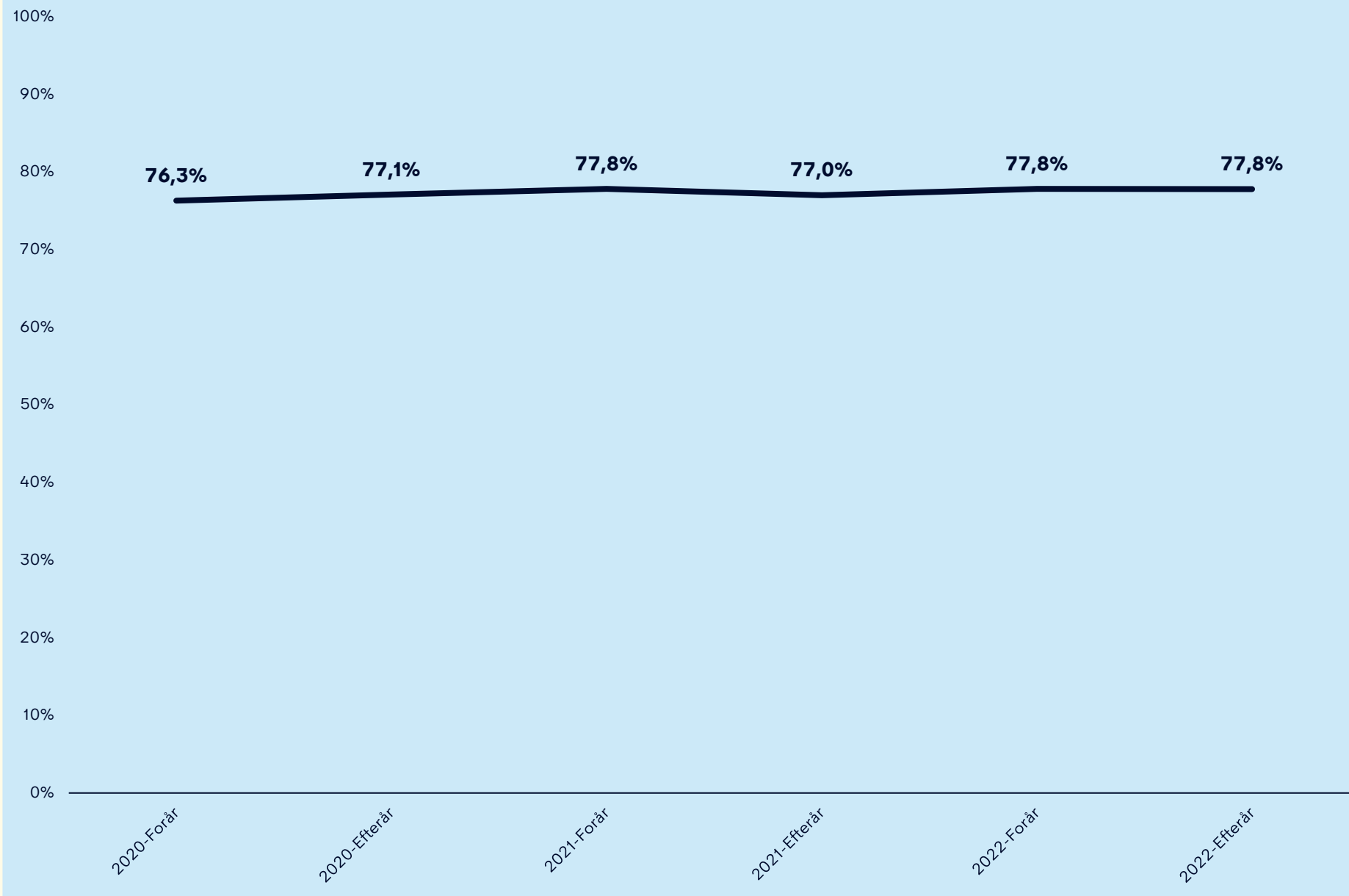
Andelen af børn, der vurderes at være i trivsel, har været relativt stabilt mellem foråret 2020 og efteråret 2022. I efteråret 2022 er i alt 26.937 børn blevet TOPI-vurderet i Københavns Kommune.

Meget få vurderinger giver anledning til stærk bekymring

Børnenes trivsel vurderes i langt størstedelen af TOPI-vurderingerne til at være i positionen 'trivsel' (77,8 %) eller positionen 'øget opmærksomhed' (18,8 %). Kun 3,5 % af børnenes trivsel vurderes i positionen 'stærk bekymring' i efteråret 2022.

Andel TOPI-vurderinger i positionen 'trivsel'

Årlig udvikling

Kilde: Børne- og Ungdomsforvaltningen

Motorikscreening

Stabil udvikling i andelen af børn med motoriske udfordringer ved skolestart

Andelen af børn med to eller flere bemærkninger ved screeningen for motorik i 0. klasse har svinget mellem 12,2 % og 14,5 % fra skoleåret 2018/19 og skoleåret 2021/22.

Motoriktesten gennemføres af en sundhedsplejerske i løbet af 0. klasse og omfatter både elever i folkeskoler og frie grundskoler og inkluderer børn, der har gået i københavnsk dagtilbud inden skolestart.

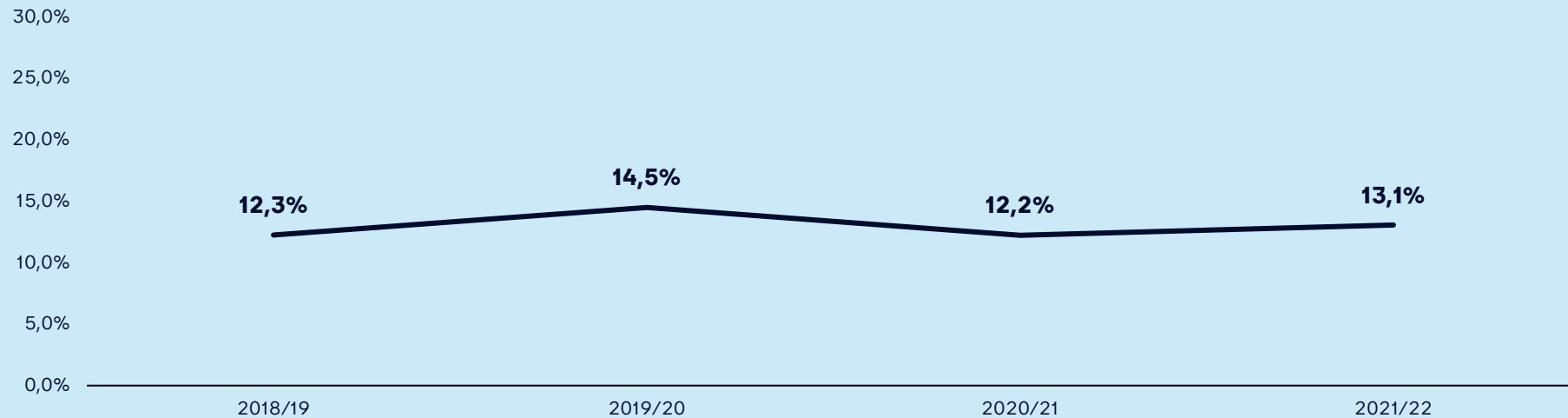
Data er vist på skoleåret, hvor screeningen blev foretaget i 0. klasse, og er ført tilbage til barnets institution 5. september året før. En screening fra skoleåret 2021/22 henviser dermed til børnehaveplaceringen 5. september 2020.

Motorikdata fra skoleåret 2022/2023 opgøres efter indeværende skoleårs afslutning.

Bemærk at sundhedsplejers motorikscreening er ændret fra skoleåret 2019/20, og tallene er derfor ikke fuldt ud sammenlignelige.

Andel børn med motoriske udfordringer i 0. klasse

Årlig udvikling

Kilde: Børne- og Ungdomsforvaltningen

Andel børn med motoriske udfordringer fordelt på dagtilbud

Kilde: Børne- og Ungdomsforvaltningen

Socioøkonomi for børn i det enkelte dagtilbud

ESCS

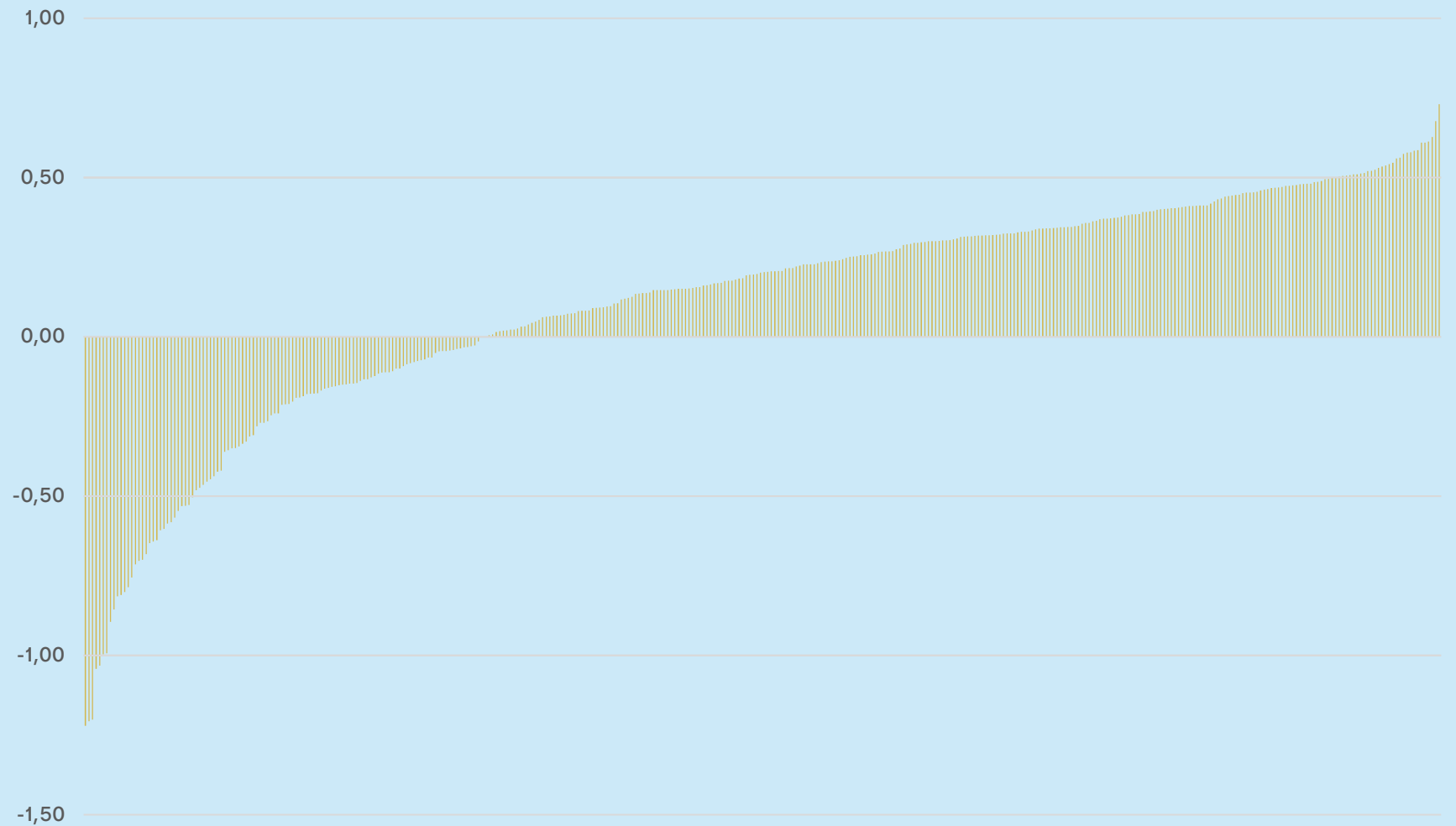
Hver søjle i figuren viser ESCS for et dagtilbud.

ESCS er beregnet ud fra de biologiske forældres uddannelse, indkomst og beskæftigelse. ESCS har typisk en værdi mellem -1 og +1. i Københavns kommune er sat til 0. Børn med en positiv ESCS er bedre socioøkonomisk stillet end gennemsnittet, og børn med en negativ ESCS er dårligere socioøkonomisk stillet end gennemsnittet.

Gennemsnittet for alle de københavnske børn og unge under 25 år plus børn og unge fra andre kommuner, der går i skole eller dagtilbud.

Børnenes hjemmebaggrund kan have betydning for den enkelte institutions pædagogiske arbejde - fx kan børnenes hjemmebaggrund have betydning for arbejdet med at skabe sproglige læringsmiljøer, samarbejde med socialforvaltningen etc.

Socioøkonomi for børnegruppen i 0-6-årsinstitutioner

Pædagogisk tilsyn og forældretilfredshed

- Dagtilbud med udfordret kvalitet
- Højkvalitetsdagtilbud
- Brugertilfredshed blandt forældre til børn i dagtilbud

Pædagogisk tilsyn

Færre institutioner med store udfordringer

Som udgangspunkt er der sket en positiv udvikling, hvor markant færre institutioner end tidligere ifølge tilsynet har store udfordringer med den faglige kvalitet. Således falder antallet af dagtilbud, der har mindst to pejlemærker i 'ny indsats', fra 41 i 2018 til 11 i 2022.

Der ses ikke en tendens til, at det er de samme institutioner, der er udfordrede på kvaliteten år efter år. Der er enkelte institutioner, der har to eller flere pejlemærker i 'Ny indsats' to år i træk.

Udvalget har d. 12. oktober 2022 godkendt en justering af det pædagogiske tilsyn med afsæt i nye lovkrav. Antallet af vurderingskategorier er bl.a. udvidet fra tre til fire. Det vil gøre det nemmere at opspore og understøtte de dagtilbud i den i dag brede midtergruppe, der særligt har brug for at løfte kvaliteten. Det vil formentlig samtidig betyde, at flere institutioner kommer på skærpet tilsyn og eventuelt færre på light tilsyn, som er det mindst omfattende tilsyn.

Mere end hver tredje dagtilbud har den bedst mulige vurdering

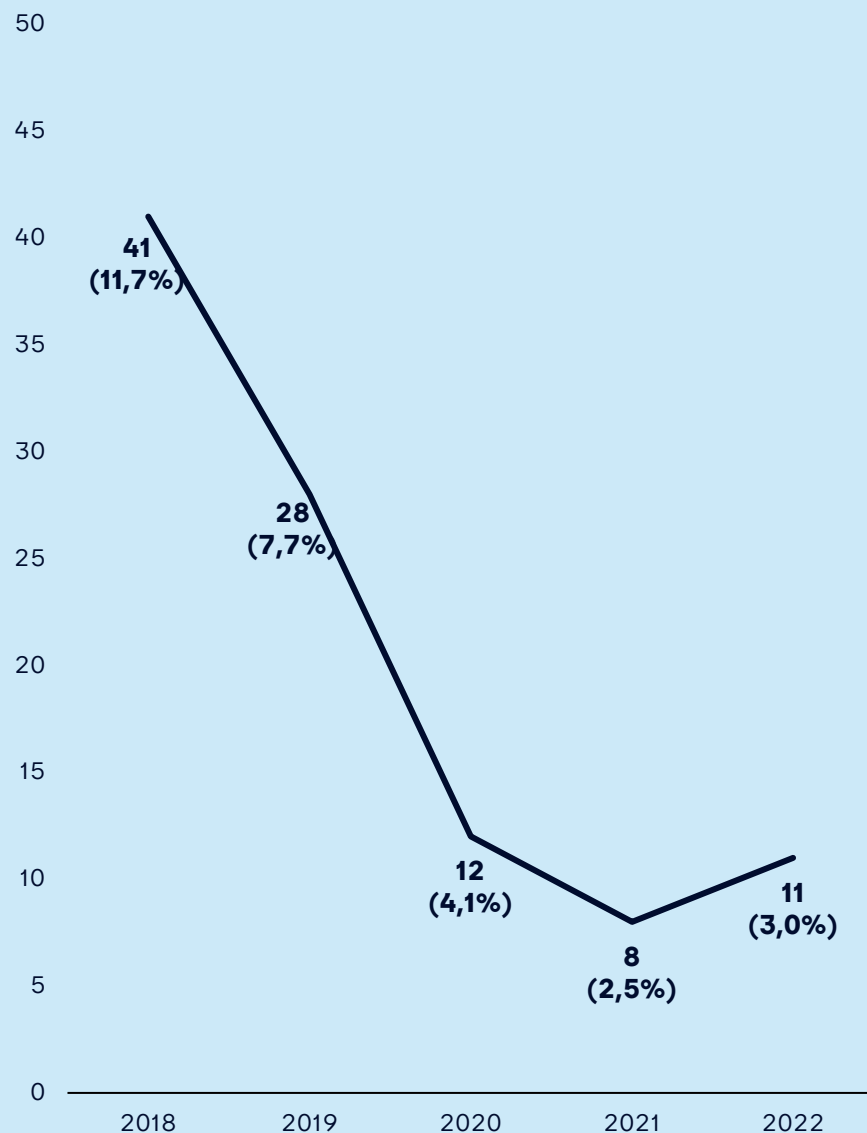
35 % af de københavnske dagtilbud har i 2022 fået den bedst mulige vurdering i det pædagogiske tilsyn, dvs. institutioner med enten optimal tilsynsvurdering eller med 'light tilsyn'.

Blandt de 124 dagtilbud, der har fået den bedst mulige vurdering, er 61 institutioner med 'light tilsyn' og 63 med en optimal tilsynsvurdering.

Fra 2023 justeres det pædagogiske tilsyn.

Antal (andel) institutioner med to eller flere pejlemærker i 'ny indsats'

Årlig udvikling

Kilde: Børne- og Ungdomsforvaltningen

Højkvalitetsdagtilbud

Antal dagtilbud med light tilsyn eller alle pejlemærker i 'vedligehold indsats' i 2022

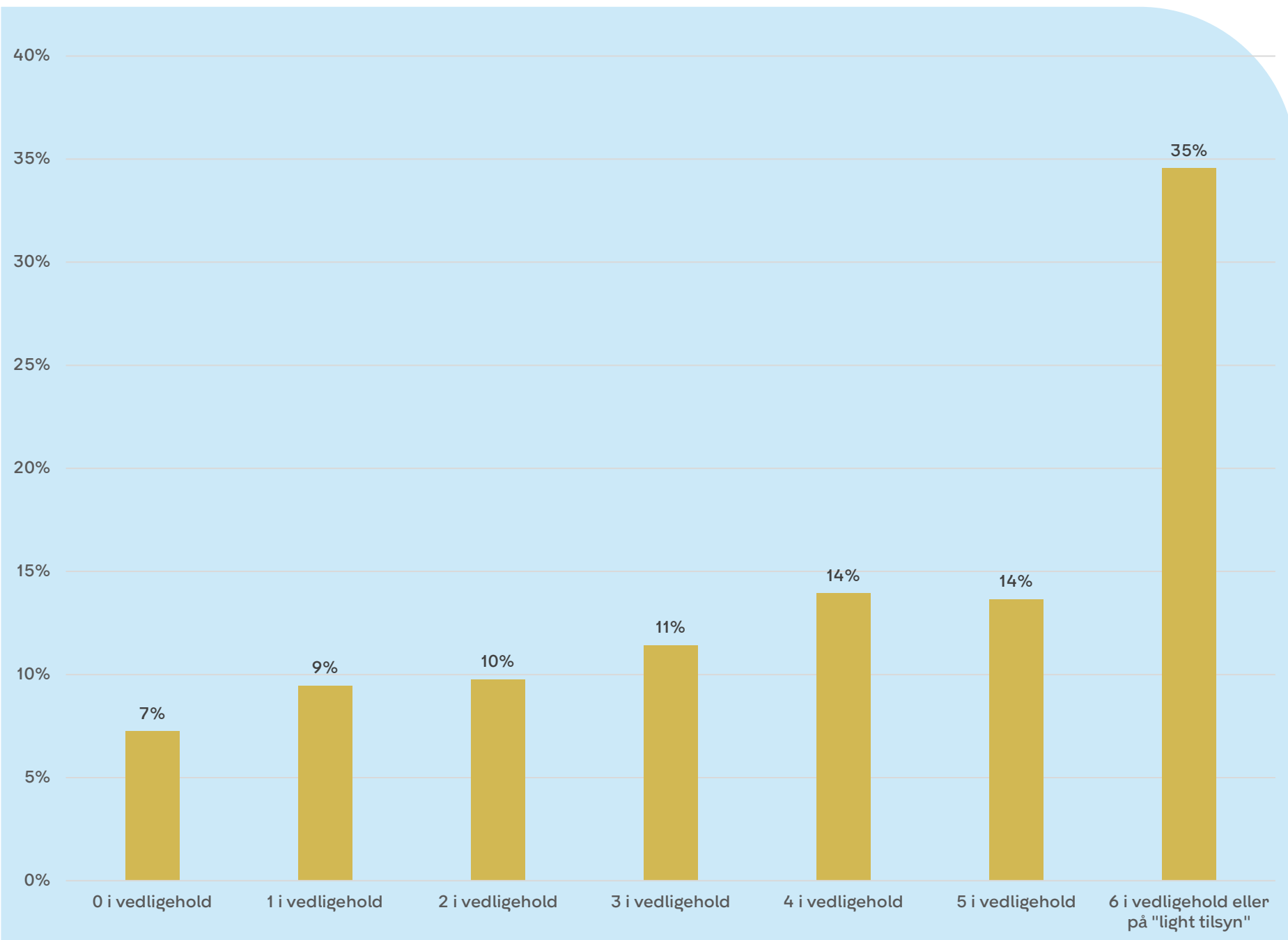
35 % (124) af de københavnske dagtilbud har den bedst mulige vurdering i det pædagogiske tilsyn.

Kilde: Børne- og Ungdomsforvaltningen

Hvad viser det pædagogiske tilsyn for alle institutioner

I figuren vises den samlede tilsynsvurdering for alle institutioner med udgangspunkt i, hvor mange pejlemærker den enkelte institution har i den bedste af tre vurderingskategorier – "vedligehold indsats".

Data viser, at institutionerne er spredt kvalitetsmæssigt. 35 pct. af institutionerne har den bedste vurdering, yderst til højre i figuren (jf. også foregående slide). 14 pct. af institutionerne har en tilsynsvurdering, som er næsten optimal med et enkelt pejlemærke, der ikke er i "vedligehold" (5 i vedligehold). I den anden ende af spektret er der også institutioner, der har et forbedringspotentiale på alle områder (0 pejlemærker i vedligehold), yderst til venstre i figuren.

Kvalitet i dagtilbud

I 2022 er der gennemført 297 ordinære tilsyn eller tilsyn+ og 66 Light-tilsyn i dagtilbud. Tilsynene tegner et billede af den pædagogiske kvalitet i de københavnske dagtilbud i forhold til de seks pejlemærker. I de institutioner, der har fået den bedste vurdering i tilsynet, er det blandt andet vurderet, at:

Sociale relationer

- Det pædagogiske personale er imødekommende, interesseret i og lydhøre overfor børnene.
- Det pædagogiske personale taler og interagerer med sprog og handling, der er tilpasset barnets udtryk og viser, at barnets perspektiv er forstået.
- Det pædagogiske personale er til rådighed og tilbyder hjælp, når barnet er usikkert, bange eller ked af det.
- Den interne organisering understøtter, at børnene har mulighed for opmærksomhed fra og jævnlige interaktioner med mindst én voksen.

Inklusion og fællesskab

- Det pædagogiske personale hjælper børnene til at indgå i legefællesskaber, til at blive inddraget i dagligdagens opgaver og rutiner samt til at løse konflikter.
- Børnene har adgang til forskellige legemuligheder, og der er balance mellem voksen- og børneinitierede aktiviteter.
- I mange institutioner arbejdes der med at inddrage børnene i mindre grupper og tilbyde fagligt velovervejede og alderssvarende aktiviteter – gerne ud fra børnenes egne inputs og ideer.

Sprogindsatsen

- Det pædagogiske personale tilpasser deres sprogbrug til det enkelte barn med fokus på nærmeste udviklingszone.
- Der arbejdes i den daglige praksis systematisk med sprogunderstøttende strategier, der leges med sprog, og der finder samtaler sted mellem børn og voksne, hvor den voksne bevidst "udvider" og "strækker" børnenes sprog.
- Det fysiske læringsmiljø inviterer til sproglig interaktion.

Forældresamarbejde

- Dagtilbuddet har skabt rammer for en løbende dialog og vidensdeling, i hverdagen såvel som ved planlagte samtaler, med forældrene om deres barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.
- Forældrene oplever, at samarbejdet er tæt og ligeværdigt med imødekommende og kompetente medarbejdere.
- Dagtilbuddet har sammen med forældrerådet/-bestyrelsen defineret, hvordan de forstår forældrepartnerskab og kan vise, at dette understøttes i praksis, fx ved et godt informationsniveau og forventningsafstemning

Sammenhæng – også i overgange

- Der samarbejdes systematisk mellem de forskellige voksne i barnets liv ved hhv. institutionsstart, institutionsskift og skolestart, herunder om vidensoverdragelse og en tryk overgang..
- Der er fokus på at tage imod hele familien, når et nyt barn starter i dagtilbuddet.
- Der er etableret samarbejdsaftaler med de(n) nærmeste skole(r) og KKFO(er), hvor der foregår tværfaglig sparring,

Refleksion og metodisk praksis

- Personalet har mulighed for systematisk dialog, refleksion, feedback, vidensdeling og løbende evaluering af arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer.
- Der arbejdes systematisk med anvendelse af data samt eksperimenterende og undersøgende metoder.
- Institutionen kan herudover vise, hvordan det systematiske og metodiske arbejde gør en forskel for børnene

Vær opmærksom på, at pejlemærkerne er udfaset, og at tilsynet fra 1. januar 2023 tager udgangspunkt i det pædagogiske grundlag i den styrkede pædagogiske læreplan. Justeringen af tilsynet betyder, at vi i København er blevet endnu mere præcise, ift. hvordan vi ser god kvalitet, og at vi har fået et mere finmasket net til at identificere, iværksætte og følge op på indsatser så tidligt som muligt. I det justerede tilsyn er der blandt andet kommet meget mere fokus på tilknytning og omsorg i barn-voksen-relationen, det pædagogiske personales understøttelse af leg og bevægelse, kvaliteten af de fysiske læringsmiljøer samt evalueringskulturen

Anbefalinger på tværs af pædagogiske tilsyn 2022

I de årlige tilsynsrapporter giver de pædagogiske konsulenter anbefalinger til institutionens arbejde med at udvikle den pædagogiske praksis, hvis institutionen under et pejlemærke vurderes at skulle tilpasse deres indsats eller iværksætte en ny indsats. På tværs af byen ses følgende anbefalinger inden for de seks pejlemærker:

Sociale relationer

- Der skal sættes fokus på **systematik i organisering af rutiner, aktiviteter og overgange** i hverdagen for at sikre deltagelsesmuligheder for alle børn, fx ved at inddele i mindre børnegrupper.
- Der er brug for, at **personalet arbejder mere med relationskompetencer**, især for de børn der har svært ved samspil og relationer..
- Lederne skal sætte fokus på at skabe et **fælles udgangspunkt for arbejdet med relationer**, fx gennem drøftelser i personalegruppen.
- Dagtilbuddene skal arbejde mere med at sætte **børnenes perspektiver** i fokus og planlægge pædagogiske aktiviteter ud fra, hvad børnene er optaget af.

Inklusion og fællesskab

- Det pædagogiske personale kan arbejde mere med at **indtage forskellige positioner og roller i lege og aktiviteter**, så de giver deltagelsesmuligheder for alle børn.
- Der er behov for **systematik i arbejdet med at skabe inkluderende fællesskaber for børn i udsatte positioner**, fx gennem handleplaner som hele personalegruppen tager udgangspunkt i.
- Dagtilbuddene skal sikre **gode betingelser for leg i det fysiske læringsmiljø**, fx gennem indretning af tydelige legezoner som giver mulighed for deltagelse og fællesskab i børnegruppen.

Sprogindsatsen

- Der skal være større fokus på at indrette **det fysiske læringsmiljø** indendørs og udendørs, fx med legezoner, indbydende og inspirerende udvalg af legetøj, så rummene kan understøtte børnene i at bruge og udvikle sproget
- Der skal arbejdes mere **systematisk** med sprogindsatsen, herunder sprogstrategier, anvendelse af data til justeringer i praksis og opfølgning på børn med sproglige udfordringer
- Ledere og personale skal arbejde med at skabe et **fælles, fagligt udgangspunkt for sprogarbejdet** i dagtilbuddet ved at drøfte sprogsynet og konkrete metoder til at arbejde med børns sproglige udvikling

Forældresamarbejde

- I samarbejde med forældrerådet skal der arbejdes mere med at lave **tydelige rammer for forældresamarbejdet**, fx forældresamtaler, håndtering af svære samtaler og bekymringer og samarbejdet mellem forældregruppen og forældrerådet.
- Dagtilbuddene skal arbejde med at sikre **god kommunikation om pædagogisk praksis**, så alle forældre får viden og information om børnenes dagligdag og de pædagogiske tilgange og metoder, der anvendes i institutionen, fx i ugeplaner, nyhedsbreve og andet dokumentation.

Sammenhæng - også i overgange

- Dagtilbuddene skal arbejde med struktur, systematik og pædagogiske refleksioner i de små overgange i løbet af dagen, så børnene får relevant hjælp og støtte, når de skal videre til noget nyt, fx fra aktivitet til frokost.
- Der er behov for at tilrettelægge et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen, hvor børnene bl.a. støttes til at møde nye udfordringer, fordybe sig, være vedholdende, kunne indgå i et børnefællesskab og tage initiativ til at indgå i relationer.
- Fælles tilgang til og systematik omkring arbejdet med overgang til børnehave, KKFO og skole.

Refleksion og metodisk praksis

- Dagtilbuddene skal arbejde med implementeringen af en **evalueringskultur** jf. den styrkede pædagogiske læreplan. Data skal inddrages systematisk i evalueringen af sammenhængen mellem læringsmiljøet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.
- Lederne skal sikre, at der systematisk gennemføres og følges op på **sprog- og trivsels-vurderinger**.
- Dagtilbuddene skal arbejde med at få **ensartethed på tværs af stuer**. Det gælder fx struktur og systematik ift. organisering af læringsmiljøer hele dagen samt fælles forståelse af kerneopgaven og fælles børnesyn.

Erfaringer fra den bydækkende tilsynsenhed

Den Bydækkende tilsynsenhed deltager i 10 % af de pædagogiske tilsyn i kommunale og selvejende institutioner for at understøtte uvildigheden i det pædagogiske tilsyn og udvikling af tilsynspraksis på tværs af byen.

Tilsynsenhedens besøg siden opstart i maj 2022

Den Bydækkende Tilsynsenheden har siden opstarten 1. maj 2022 og til 31. december 2022 deltaget i 28 tilsynsbesøg.

Tilsynsenhedens opgave er at sikre uvildighed i det pædagogiske tilsyn og bidrage med et udefrakommende blik på den pædagogiske praksis.

Ingen uoverensstemmelser i tilsynsvurderinger

På baggrund af de gennemførte tilsyn, er det tilsynsenhedens vurdering, at tilsynspraksis på tværs af byen er i overensstemmelse med kommunens tilsynskoncept. I alle de tilsyn, tilsynsenheden har deltaget i, har tilsynsenheden og den pædagogiske konsulent, der har udført tilsynet, været enige om tilsynsvurderingerne.

Tilsynsenhedens erfaringer har givet anledning til bydækkende justeringer i tilsynet ift. det, borgerne møder, herunder:

- **Styrkede, tydeligere tilsynskriterier som grundlag for vurdering i det justerede tilsyn.** Det har været svært for de pædagogiske konsulenter at vurdere de tre temaer Forældresamarbejde, Sammenhæng samt Refleksion og metodisk praksis, der primært er dialogbaserede og ikke har observationskriterier. Der er derfor i det justerede tilsyn udarbejdet kriterier til alle temaer, så det er tydeligt, hvilke forventninger der er til det pædagogiske arbejde.
- **En kortere og mere præcis dialogguide.** Der har været behov for at rammesætte og styrke den faglig dialog, som den pædagogiske konsulent har med institutionen i forbindelse med det pædagogiske tilsyn. I det justerede tilsyn er dialogen centreret omkring de kriterier, der er udarbejdet til hvert tema (jf. ovenstående), og deltagernes roller er blevet gjort mere tydelige, så både leder-, medarbejder- og forældreperspektiver kommer i spil.
- **Retningsgivende rapportskabelon.** Tilsynsenheden har erfaret en stor variation i særligt omfanget af indholdet i tilsynsrapporterne samt i hvor høj grad der var en tydeligt sammenhæng mellem tilsynskoncept, vurdering, begrundelser og anbefaling. For at understøtte ensartethed er der med justeringen af tilsynskonceptet udarbejdet nye rapportskabeloner.

Tilsynsenhedens erfaringer har herudover givet anledning til områdevise drøftelser af tilsynspraksis på fælles temadag for pædagogiske konsulenter i november 2022 samt lokale opfølgende møder. Fx drøftes:

- Tilrettelæggelse af observationer, herunder tidspunkter på dagen.
- Proces, mødeledelse samt inddragelse af forældreperspektivet i den faglige dialog.

Brugertilfredshed blandt forældre til børn i dagtilbud Københavns Kommune

Tilfredsheden blandt de københavnske forældre flugter med resultaterne på landsplan.

Svarprocenten for Københavns Kommune er på 58 %, mens svarprocenten på landsplan ligger på 54 %. Resultaterne baserer sig på svar fra mere end 16.000 københavnske forældre og er indsamlet i vinteren 2021-2022.

85 % af forældrene svarer, at de samlet set er tilfredse eller meget tilfredse med deres barns dagtilbud.

Det gælder for 86 % på landsplan.

Kilde: Den Nationale Brugertilfredsundersøgelse, Indenrigs- og Boligministeriet

87 % af forældrene svarer, at de er tilfredse med de aktiviteter, som personalet står for i dagligdagen (fx sanglege og motorik)

Kilde: Den Nationale Brugertilfredsundersøgelse, Indenrigs- og Boligministeriet

95 % af forældrene svarer, at de oplever i høj eller nogen grad at blive mødt med anerkendelse og respekt i deres barns dagtilbud

Kilde: Den Nationale Brugertilfredsundersøgelse, Indenrigs- og Boligministeriet

69 % af forældrene svarer, at de er tilfredse med personalets samarbejde om børns læring og udvikling

Kilde: Den Nationale Brugertilfredsundersøgelse, Indenrigs- og Boligministeriet

Indsatser i dagtilbud under Plads til forskellighed

Programmet **Plads til forskellighed** sætter gennem en række indsatser fokus på tidlig indsats i dagtilbud for at sikre, at der er plads til flest mulige børn i almene dagtilbud og færre segreres til specialtilbud.

Ressourceforum

- Ressourceforum er et fastsat tidsrum, hvor supportmedarbejdere og dagtilbud samarbejder om den pædagogiske praksis
- Formålet er at sikre kvalificeret support til børn og børnegrupper, der har behov for støtte og løbende give support til institutionernes arbejde med forebyggende og foregribende indsatser i læringsmiljøet
- Ressourceforum foregår i den enkelte institution mellem ledelse, medarbejdere og faste supportmedarbejdere
- Ressourceforum afholdes kontinuerligt og minimum tre gange årligt. Antallet af Ressourceforum fastsættes ud fra den enkelte institutions børnetal og sociale normering.

Styrket sammenhæng mellem dagtilbud, KKFO og skole

- Indsatsen støtter kommende skolestartere, der er i risiko for at skulle starte i et specialtilbud og har brug for en fokuseret indsats for at kunne starte i almen skole.
- Der tilknyttes en støttepædagog til dagtilbuddet, der følger opgaven omkring barnet det sidste år i dagtilbuddet og i overgangen til KKFO og skole.
- I indsatsen arbejdes der struktureret med en handleplan, som laves i samarbejde med forældrene. Forældresamarbejdet styrkes ligeledes, så forældrene bidrager med viden og erfaringer til indsatsen og deltager i overgangsmøder med hhv. dagtilbud, KKFO og skole.

Dialog om kommende skolestartere

- Dagtilbud holder to gange årligt en dialog om kommende skolestartere. Formålet med dialogen er at identificere de børn, der har behov for en fokuseret indsats for at kunne starte i et alment skoletilbud og igangsætte relevante pædagogiske tiltag.
- Indsatsen skal medvirke til at nedbringe antallet af børn, som visiteres direkte fra alment dagtilbud til specialskole.
- Deltagerne på møderne er klyngelederen og pædagogiske ledere i kommunale dagtilbud. I selvejende institutioner er deltagerne lederen og relevante medarbejdere.

Børn med særlige behov 0-6 år

Normering

Der er 276 permanente normerede basispladser fordelt på 37 dagtilbud. Hertil kommer midlertidige basispladser i dagtilbud, som oprettes ved behov, samt basisdagplejepladser. Der er 238 normerede pladser fordelt på 8 særlige dagtilbud (specialklyngen samt yderligere en børnehave).

Andel i basis og særlige dagtilbud

Fra 2018 til 2022 er den samlede andel af børn i basispladser, basisdagpleje og særlige dagtilbud steget fra 1,3% til 1,5%. I 2022 gælder i det 497 børn. Til sammenligning er andelen af skoleelever i specialundervisning på 5,4% d. 5/9-2022.

Tilbud til børn med særlige behov

Der er tre typer af pladser, som børn med særlige behov kan visiteres til gennem det centrale visitationsudvalg i Fagligt Center

Basispladser

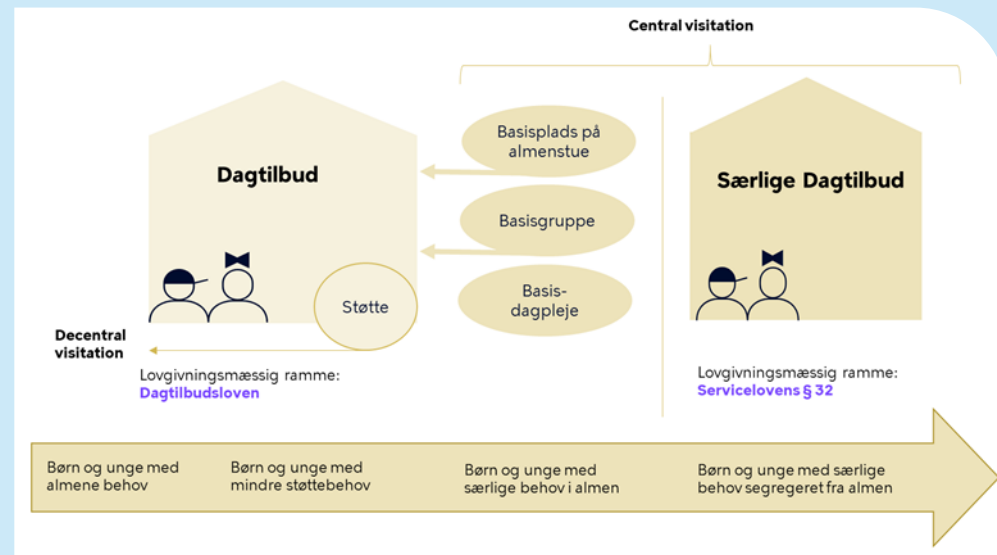
Børn i særligt udsatte positioner med brug for en særlig pædagogisk indsats kan visiteres til en basisplads. Fælles for de børn er, at de bedst udvikler sig i samvær med børn i almene dagtilbud, men har brug for en særlig tilrettelagt pædagogisk indsats.

Basisdagpleje

Basisdagplejen er et tilbud til små børn, der har brug for et mere beskyttet miljø end i en vuggestue. Det kan f.eks. være børn, der er ekstremt sensitive i forhold til stimuli, har nedsat immunforsvar eller fysiske handicap.

Særlige dagtilbud

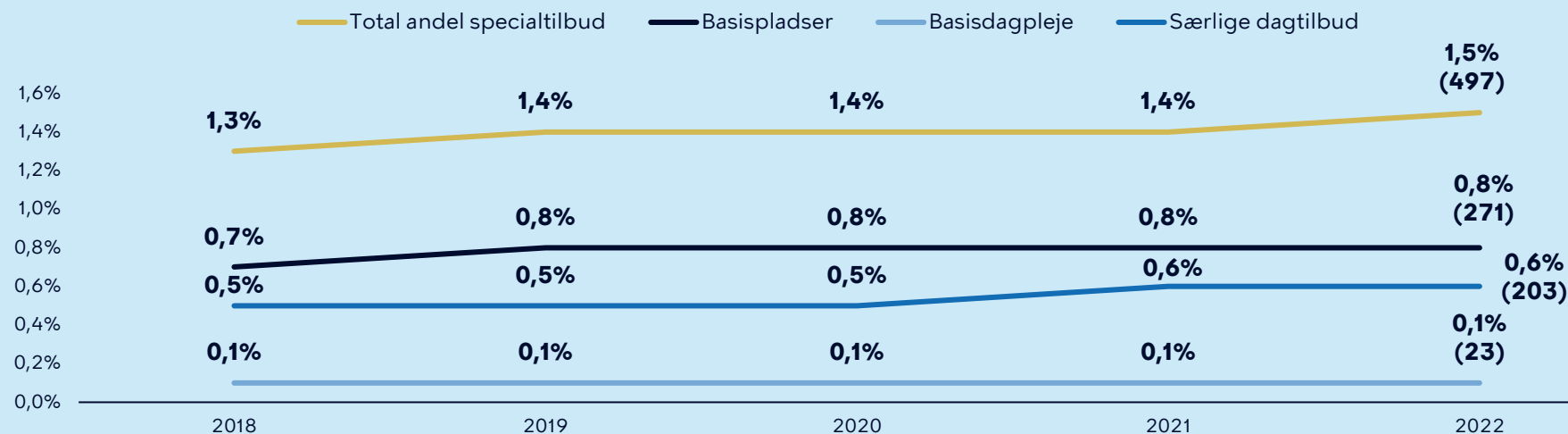
Særlige dagtilbud er for børn med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. De største målgrupper er børn med autisme-spektrum-forstyrrelser, udviklingshæmning, forsinket udvikling og fysiske handicap.

Kilde: Børne- og Ungdomsforvaltningen

Basispladser og særlige dagtilbud

Andel (antal) indmeldte børn

Kilde: Børne- og Ungdomsforvaltningen. Opgjort som et månedligt gennemsnit pr. kalenderår. Indeholder børn, hvor København er betalingskommune.

Skolestartere i specialundervisning

Fra dagtilbud til specialundervisning

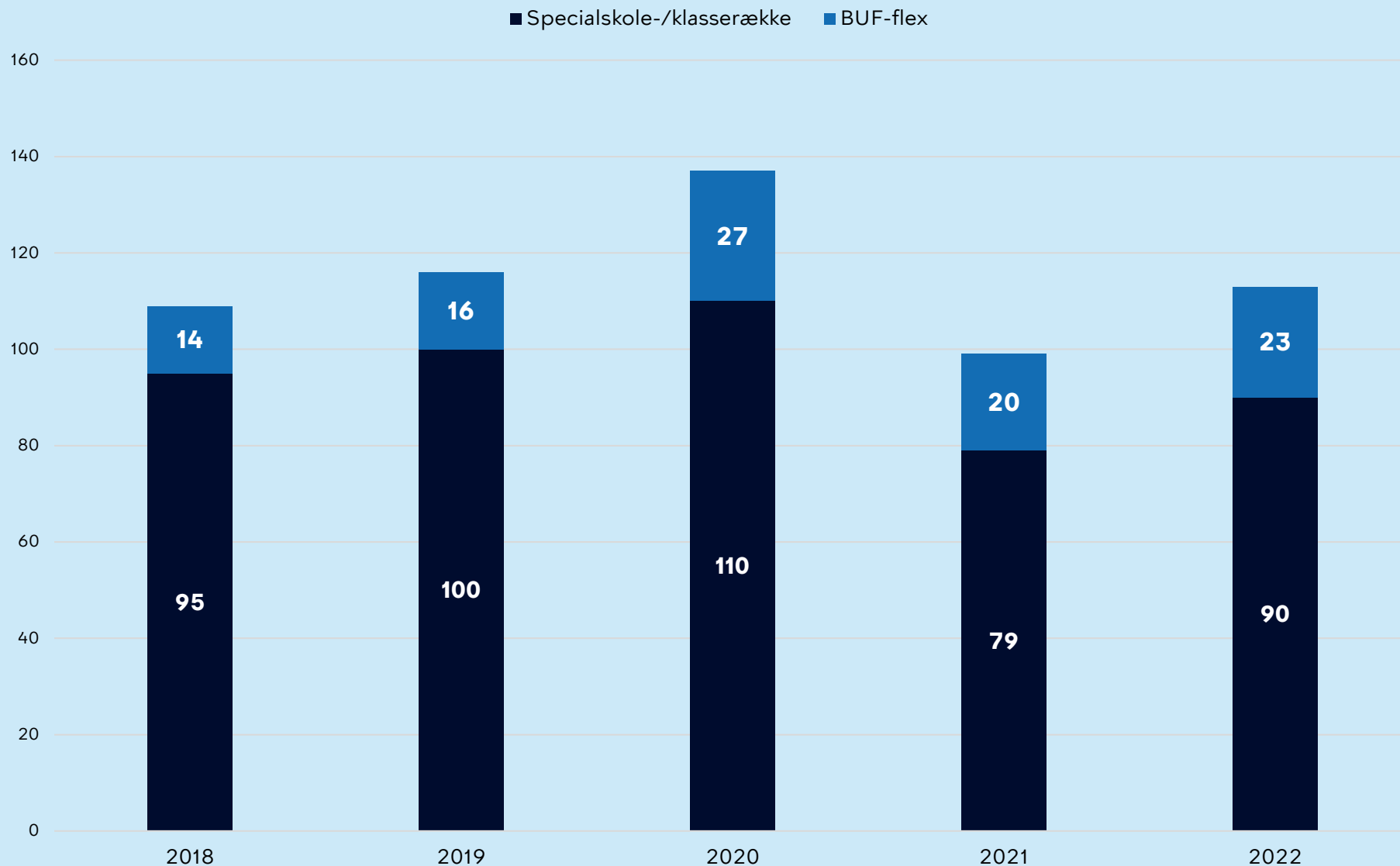
Fra 2018 til 2020 steg antallet af børn fra københavnske dagtilbud, der fik specialundervisning i form af BUF-flex eller specialskole-/klasserække i kategori 1-3 ved skolestart fra 109 til 137 børn, mens niveauet faldt igen i 2021 og 2022 til hhv. 99 og 113 børn.

Fra alment dagtilbud til segregeret specialundervisning

Antallet af børn fra almen børnehave, der starter i segregeret specialundervisning ved skolestart har ligget omkring de ca. 50 børn i 2018, 2020 og 2022, mens det har ligget hhv. lidt højere i 2019 og lavere i 2021.

Fra dagtilbud til specialundervisning (kat. 1-3)

Antal børn fra dagtilbud i København, som starter i specialskole-/klasserække eller BUF-flex ved skolestart (kategori 1-3)

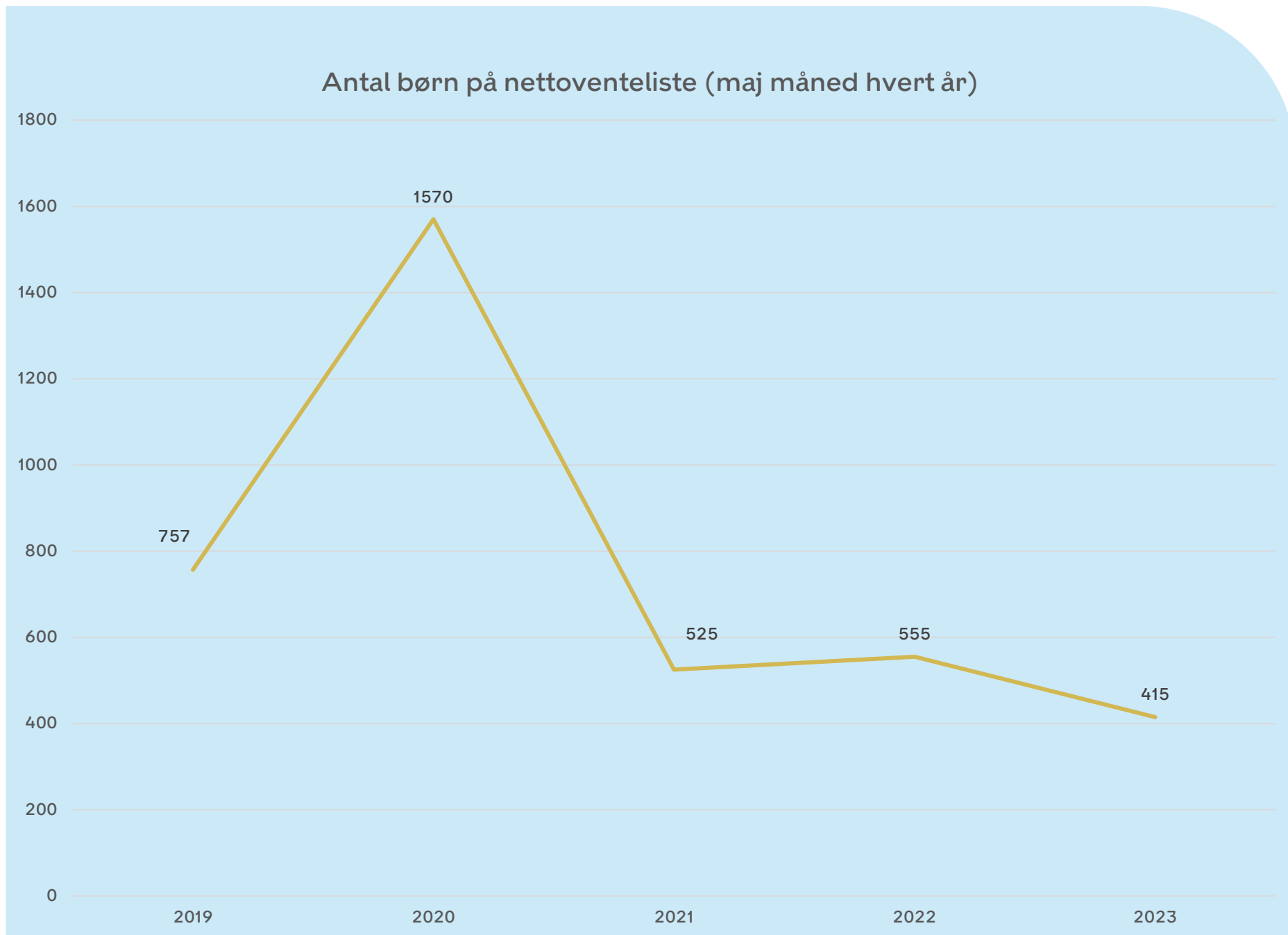
Kilde: Børne og Ungdomsforvaltningen. Indeholder børn fra alle typer dagtilbud i Københavns Kommune, som er startet i specialskole-/klasserække eller BUF-flex, hvor København er betalingskommune.

Antal børn på venteliste er faldende

Pladsanvisningen opererer med en "netto-venteliste". Her figurerer børn, der ikke er indmeldt i dagtilbud, men har haft et aktuelt behov for en plads i minimum to måneder.

Antallet af børn har været faldende gennem de seneste år med undtagelse af covid19-perioden i 2020, hvor der var midlertidigt stop for nye indmeldelser. Der er altså færre forældre, der oplever ikke at kunne få en dagtilbudsplads til deres børn.

Pladsanvisningen arbejder med en ny anvisningsmodel. Den nye model indebærer en systematisk dialog mellem Pladsanvisningen og hver enkelt dagtilbud på to årlige møder. Her afstemmes forvaltningens behov for pladsåbninger med institutionernes muligheder for optag. Indtil videre er erfaringerne med den nye model positive og hjælper både forvaltning og det enkelte dagtilbud.

Overgange

Flere omgængere de seneste år

I de seneste tre år er der sket en stigning i antallet af omgængere fra 88 børn i 2019/20 til 110 børn i 2021/22. Der foreligger endnu ikke data for indeværende skoleår.

Forvaltningen har fokus på, om stigningen i omgængere og det samtidige fald i skoleudsættere bør betyde, at der er flere børn, der vil have godt af at blive et ekstra år i børnehaven. Det vil bero på en konkret pædagogisk vurdering. Beslutningen træffes af skolelederen.

Færre skoleudsættere

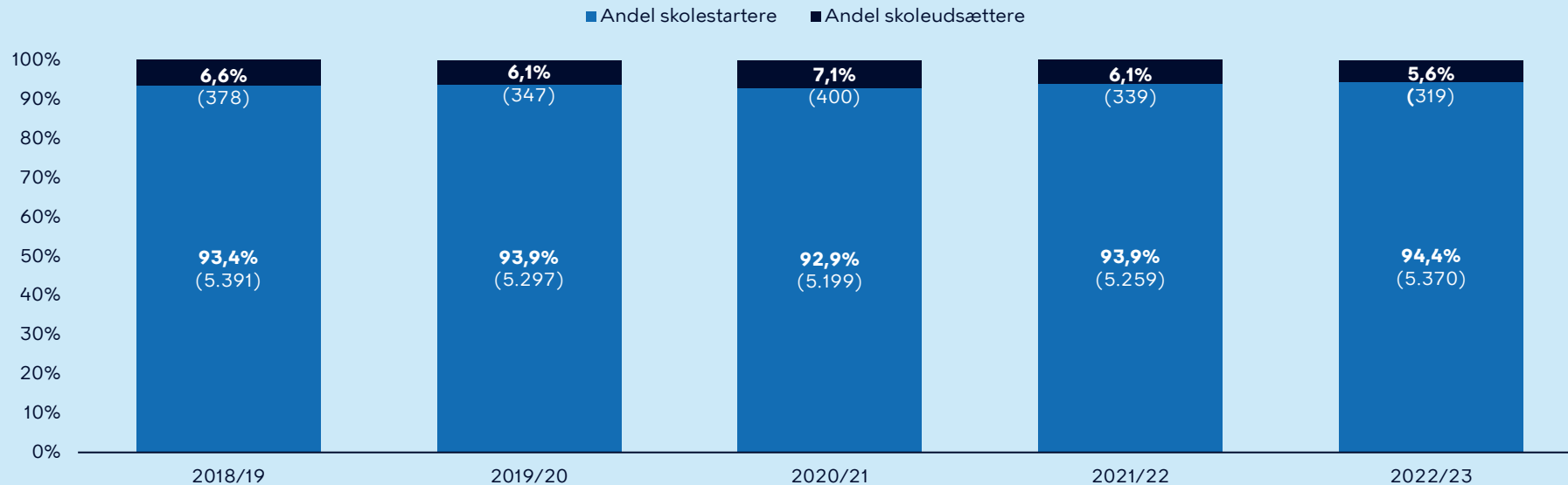
Andelen af skoleudsættere er faldet fra 6,6 % i skoleåret 2018/19 til 5,6 % i 2022/23.

Andelen af børn, der bliver et år ekstra i børnehaven, er beregnet som andel ift. skolestartere. Det er vigtigt at være opmærksom på, at andelen af skoleudsatte børn ikke behøver at være et problem i sig selv. Det afgørende er, om der har været en klar pædagogisk begrundelse, og at skoleudsættelser primært knytter sig til modenhed.

Data for skolestartere og skoleudsættere er vist på skoleåret og viser derfor andelen af skoleudsatte i det pågældende skoleår. En skoleudsat fra skoleåret 2017/18 henviser f.eks. til børnehaveplaceringen 5. september 2017.

Andel skolestartere og skoleudsættere

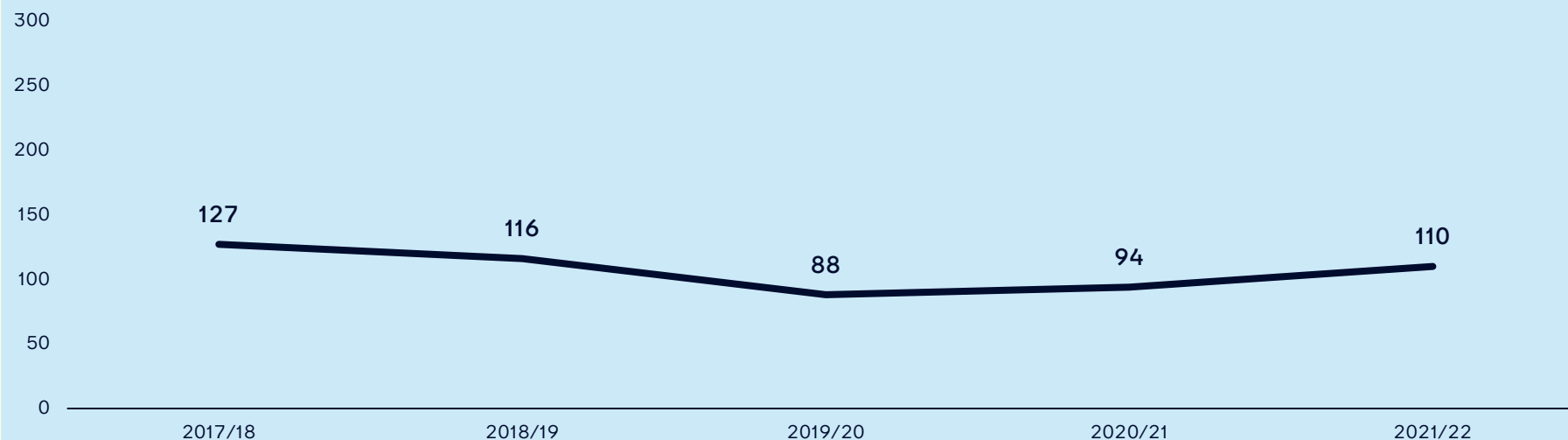
Årlig udvikling

Kilde: Børne- og Ungdomsforvaltningen

Antal omgængere

Årlig udvikling

Kilde: Børne- og Ungdomsforvaltningen

Personaledata

- Normeringer
- Personalesammensætning

Normeringer og personaleomsætning i daginstitutioner

Lille fald i antal børn pr. voksen

Både for københavnske daginstitutioner 0-2 år og 3-5 år er antallet af børn pr. voksen faldet fra 2018 til 2021.

Hvor københavnske dagtilbud tidligere har haft flere børn pr. voksen sammenlignet med gennemsnittet for hele landet, så ligger normeringerne i 2021 på niveau med landsplan.

Data er trukket fra Danmarks Statistik. Danmarks Statistik arbejder på at udvikle opgørelsesmetoder, der kan tage højde for den "oplevede normering".

Normering i daginstitutioner 0-2 år

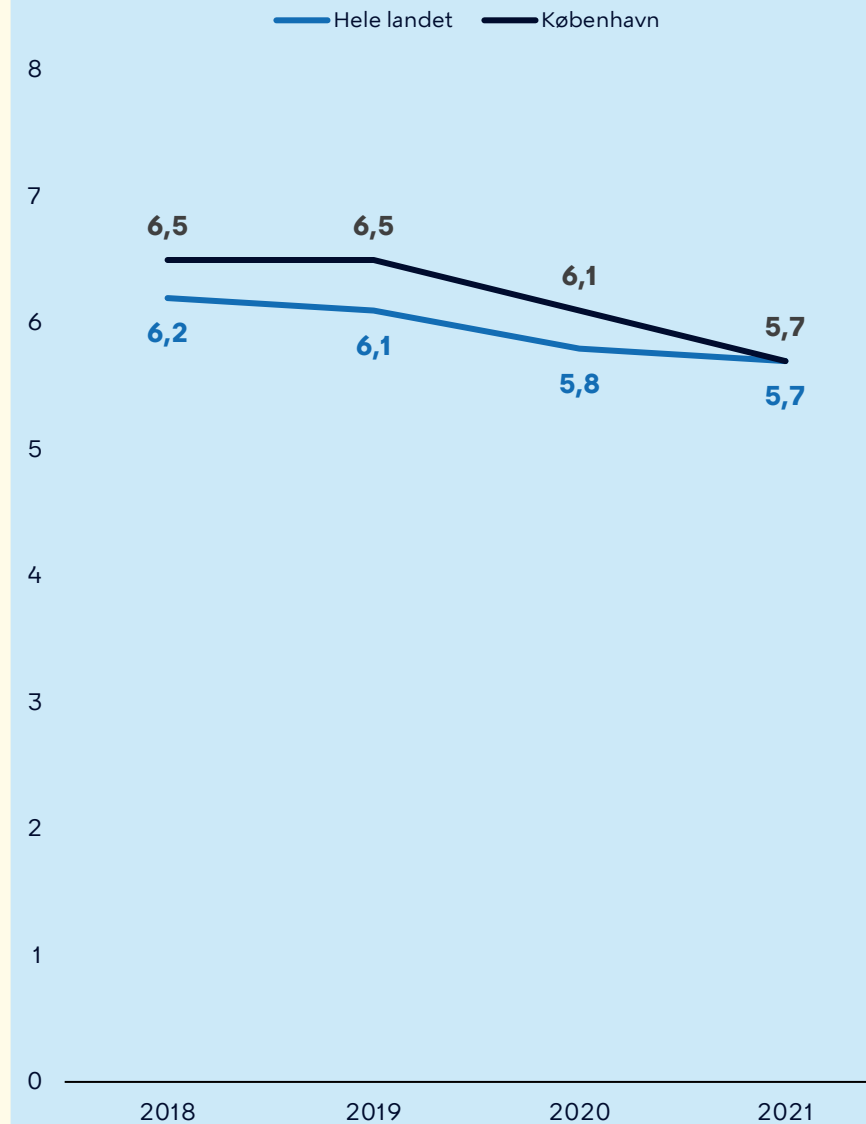
Antal børn pr. voksen

Kilde: Danmarks Statistik

Normering i daginstitutioner 3-5 år

Antal børn pr. voksen

Kilde: Danmarks Statistik

Personale- sammensætning

Andel uddannede pædagoger er faldende

Andelen af uddannede pædagoger er i Københavns Kommune faldet fra 56,5% i 2017 til 50,1% i 2021.

Faldet i andelen af uddannede pædagoger er både et udtryk for, at der reelt er færre uddannede pædagoger at ansætte, og at der derfor er sket en stigning i antallet af pædagogmedhjælpere og pædagogiske assistenter.

Opgørelsesmetoden er ændret i 2019, hvor studerende ikke længere indgår i fordelingen.

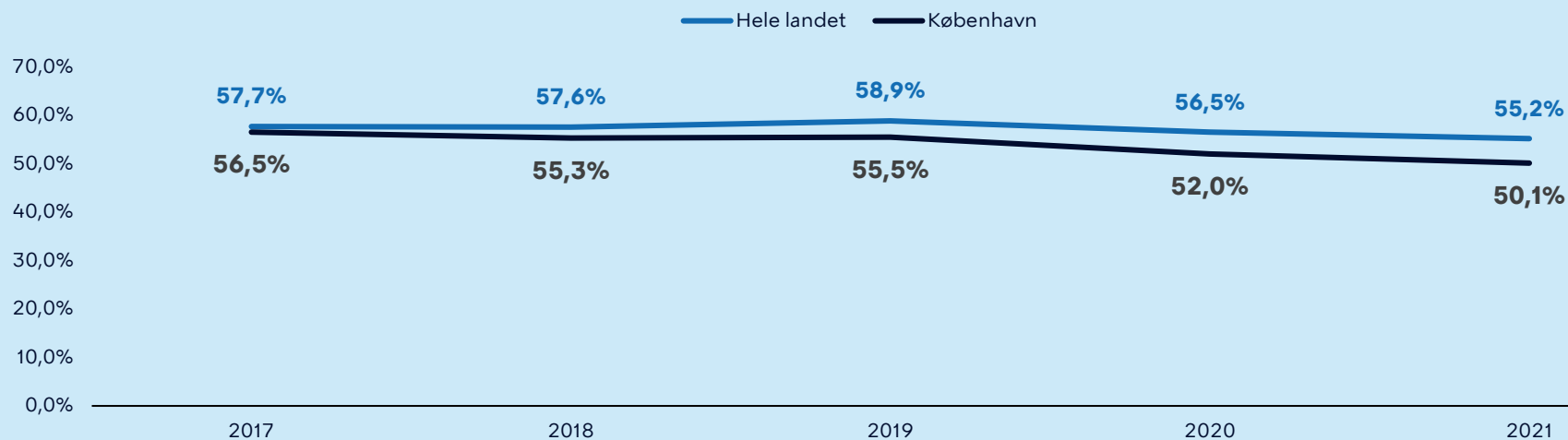
Spredning i andel uddannede pædagoger i københavnske dagtilbud

Tallene er baseret på kommunale dagtilbud fra Børne- og Ungdomsforvaltningen, hvorimod de ovenstående tal er trukket fra Danmarks Statistik, som også omfatter selvejende institutioner.

Andelen af uddannede pædagoger er udregnet fra en total bestående af pædagoger, pædagogmedhjælpere og pædagogiske assistenter

Andel uddannede pædagoger

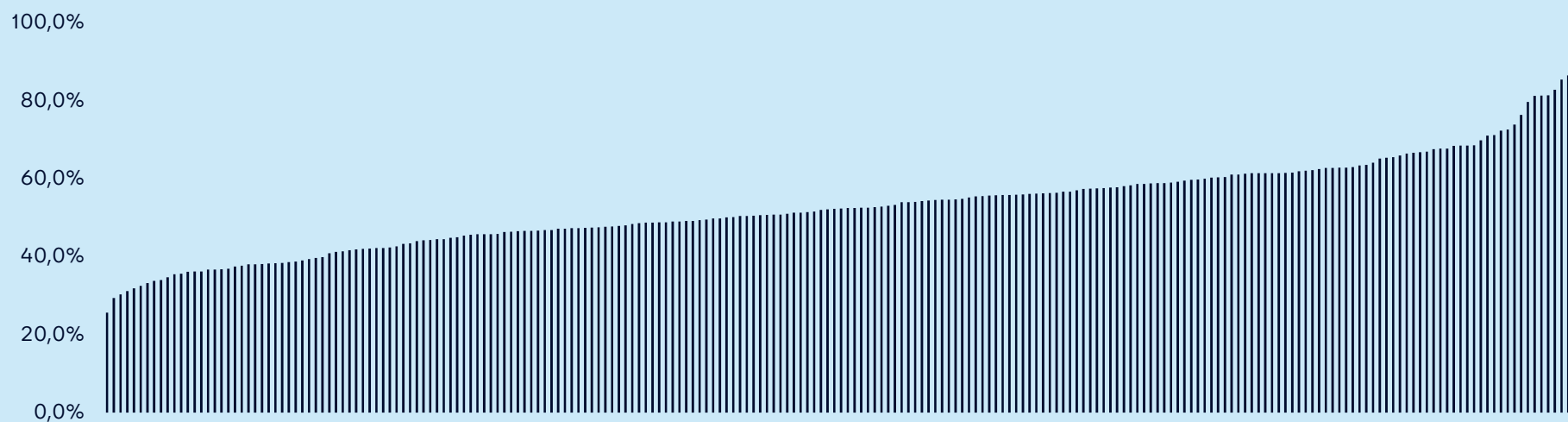
Årlig udvikling

Kilde: Danmarks Statistik

Andel uddannede pædagoger fordelt på kommunale dagtilbud

Københavns Kommune 2022

Kilde: Børne- og Ungdomsforvaltningen